

θέλουσι νὰ ὀνομάζωσιν αὐτὸ οἱ κάτοικοι, περιθέει τὴν γωνιαίαν ἄκραν ἣτις σχηματίζεται ἐκ τῆς λεωφόρου καὶ παραλλήλου πρὸς τὸν ποταμὸν ὁδοῦ πρὸς τὸ δυσμικὸν τῆς πόλεως· πρὸς τὴν ἄλλην ἐκβολὴν αὐτῆς, τὴν ἀνατολικήν, εἶνε ὁ κεντρικὸς σταθμὸς τοῦ σιδηροδρόμου Βάρνης. Τὸ ἀρκτικὸν τῆς πόλεως περιστοιχίζει καὶ περιρρέει ὁ Δούναβις, τὸ μεσημβρινὸν ἡ ἀγροικία καὶ ἡ βαρβαρότης. Ἐν τῷ μέσῳ ἀκριβῶς πλημμυροῦσι τὸ ἐμπόριον, τὰ ἦθη καὶ αἱ βουλγαροβλαχικαὶ ἡδοναί. Πέραν ἐκεῖ ἐπὶ τῆς Ρουμανίας ἡ ὄχθη καὶ τὸ ἔδαφος φαίνονται χθαμαλώτερα, ἀλλὰ χλοερά ἤδη. Λέγουσιν ὅτι καὶ αἱ ἀπολαύσεις εἶνε σαφιλίστεραι. Ἐὰν θέλετε, διέλθετε. Τὸ ἐπ' ἐμοί, ἐκορέσθην ἤδη τῆς ὁδοῦ· ἐπιστρέφω πλέον εἰς Ἀθήνας.

Π. ΘΩΜΑ.

ΣΕΛΙΑΔΕΣ ΕΚ ΤΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ ΜΟΥ

28 Αὐγούστου.

— Νὰ πάγω; νὰ μὴν πάγω;

Αὐτὴν τὴν ἐρώτησιν ἀπήθυνα εἰς τὸν ἑαυτόν μου, ἀναγινώσκων εἰς τὰς σημερινὰς ἐφημερίδας τὰς ἐλκυστικὰς ἀγγελίας τῶν δύο σιδηροδρόμων μας διὰ τὸ πανηγύρι τῆς αὔριον. Ἐπειδὴ δὲ ἐβράδυνα νὰ λάβω ἀπάντησιν, ἐζήτησα τὴν γνώμην τῶν δύο φίλων μου, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων συνεβάδιζα. Ὁ εἰς μου ἀπεκρίθη:

— Ἄ, βέβαια! πρέπει νὰ πᾶς θὰ εἶνε ὅλος ὁ κόσμος κάτω. Θὰ εἶνε ὥραϊα.

Ὁ ἕτερος: — Οὐφ, ἀδερφέ! ἔξερεις τί θὰ πῆ Ἀθηναῖκο πανηγύρι: Ὁλφ φέσια, φέσια, καὶ ἀσχημαία.

Οἱ δύο φίλοι μου ἀρχίζουν φιλονεικίαν. Ὁ εἰς προσπαθεῖ νὰ σώσῃ τὴν ὑπόληψιν τῶν Ἀθηναϊκῶν πανηγύρεων, τὰς ὁποίας ἀνιλεῶς προγράφει ὁ ἕτερος, ἐπιχειρήματα προσάγονται ἐπὶ ἐπιχειρημάτων, ἐρευνῶνται αἷτια καὶ αἰτιατά, ἀλλ' οὐδεὶς κατορθοῖ νὰ πείσῃ τὸν ἕτερον. Ἐν τῷ μεταξύ ἐγὼ, ὅστις δὲν ἠδυνάμην νὰ ἀναμιχθῶ εἰς τὴν συζήτησιν, καθ' ὃ εἰς οὐδεμίαν ἀξίαν λόγου ἀθηναϊκὴν πανηγύριν ἔτι παρευρεθῆς, ἀποφασίζω νὰ παρουσιασθῶ ὡς διαιτητῆς, ἀναγγέλλων τοῖς διαμαχομένοις, ὅτι, ἢ οὕτως ἢ ἄλλως, πρέπει αὐριοῦν νὰ ὑπάγω ἐκεῖ, ὅπως ἰδίους ὄμμασιν ἀντιληφθῶ τῆς λύσεως τοῦ περιπλόκου ζητήματος.

Καὶ θὰ ὑπάγω βέβαια. Πιστεύω ὅτι ἐφέτος ὡς ἐκ τῶν ἐξαιρετικῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας, ἅτινα οὕτως ἐπίδεικτικῶς τίθενται εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ κοινοῦ, ἐξαιρετικὴ θὰ εἶνε καὶ ἡ κίνησις τῶν φιλεόρτων. Εὐτυχεῖς Ἀθηναῖοι! τρεῖς σιδηροδρομικαὶ ἐταιρίαι ἀμιλλῶνται σήμερον διὰ προγραμματικῶν καὶ μεγαλοσχῆμων δημοσιεύσεων, ὅπως σᾶς προσελκύσωσι! Καὶ ἀκόμη τί σᾶς ἐπιφυλάττει τὸ μέλλον! Φαντασθῆτε ὅτι τοῦ χρόνου εἰς τὴν κατ' ἐξοχὴν προσφιλεῖ σας πανηγύριν

τῶν Μεγάρων θὰ σᾶς μεταφέρῃ ὁ σιδηρόδρομος· ἐνῶ διὰ τὰς ἀτυχεῖς ἐπαρχίας βραδύνει ἔτι τὸ φῶς τῆς προόδου, καὶ θὰ λειτουργῶσιν ἐν αὐταῖς ἐπὶ πολὺ ἴσως αἱ παλαιαὶ παραδόσεις, τὰ σεσαθρωμένα δηλονότι καὶ ὑπερτετιμημένα ἀμάξια, ὡς μέσα μεταγωγικά, τὰ κάρρα, φοικωδῶς ἀνατινασόμενα, αἱ ἡμίονοι, λακτίζουσαι, οἱ ὄνοι, ρεμβάζοντες, οἱ βαδίζοντες πρὸς τὴν πανηγύριν πεζοὶ καὶ γυμνόποδες σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, — τᾶμα, τὸ ὁποῖον κατ' ἔτος ἐκτελοῦσι πρὸς τὸν πανηγυρίζοντα ἄγιον, — τὰ καίκια καὶ οἱ ντε-Μάληδες. Εἰς μέρος τι τῆς Εὐβοίας, κατὰ τὴν ἐορτὴν τῶν Ἀγίων Ἀναργύρων τελεῖται πανηγύρις, μεθ' ἧς ἐπικοινωνοῦσι διὰ θαλάσσης. Τὴν παραμονὴν ἀκούει' ἐν Χαλκίδι ἡ ὀξεῖα φωνὴ τοῦ κήρυκος, περιερχομένου τὴν ἀγοράν, καὶ καλοῦντος τοὺς κατοίκους νὰ σπεύσωσι τὴν δεῖνα ὥραν εἰς τὸ δεῖνα πλοῖον, ὅπερ ἀναχωρεῖ διὰ τὴν πανηγύριν. Πρὸ ἐτῶν μάλιστα, — ἀγνοῶ ἂν διατηρεῖται ἔτι τὸ λεκτικὸν ἰδίωμα, — ὁ κήρυξ ἐκάλει τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὸ πλοῖον « πού εἶνε ἐτοιμο νὰ πάη' εἰς τὴν κυροῦλα. . . τὴν Ἄγν' Ἀνάργυρον! » Οὕτως ἡ τριάς τῶν ὁσίων πατέρων συνεχωνεύθη ὑπὸ τῶν εὐλαβῶν εἰς θηλυκὴν ἄγίαν μονάδα, ἀποτελέσασα ἴσως ἐν ἐκ τῶν χιλίων ἐπιπέτων, ὑφ' ὧν, κατὰ τὰς περιστάσεις, περικοσμεῖται ἡ Παναγία.

29 Αὐγούστου.

Θὰ λάβω τὴν τιμὴν νὰ ἀναγγείλω εἰς τοὺς δύο φίλους μου ὅτι οὔτε ὁ εἰς οὔτε ὁ ἄλλος ἔχουσι τόσῳ δίκαιον, ὅσῳ νομίζουσι, ὅτι ἔχουν. Ἡ φυσιογνωμία τῆς σημερινῆς ἐξοχικῆς ἐορτῆς ἦτον ἀρκετὰ ζωηρά, ὥστε νὰ ἐξαγάγῃ τις ἐξ αὐτῆς θετικὴν γνώμην. Λοιπὸν ἡ γνώμη μου εἶνε, πρῶτον: ὅτι εἰς τὰς ἀθηναϊκὰς πανηγύρεις δὲν ἀρκεῖ νὰ συναθροίζηται ὅλος ὁ κόσμος, διὰ νὰ περνᾷ κανεὶς ὥραϊα. Διὰ νὰ κατέλθῃ ἐκεῖ πέραν ὅλος αὐτὸς ὁ κόσμος, οὕτινος ἐλάχιστον μέρος ἀπέτελουν καὶ ἐγὼ, ἐβασανίσθη ἀναμμένων ἐν τῷ σταθμῷ τοῦ σιδηροδρόμου Πειραιῶς — Πελοποννήσου τὴν ἀμαξοστοιχίαν, ἀκατανοήτως βραδύνουσαν τὸ διπλάσιον σχεδὸν τῆς ὀρισμένης ὥρας, καὶ οὐδὲν ἀναιρῶτερον τῆς τοιαύτης προσδοκίας, ὑπὸ φθινοπωρινὸν μελαγχολικώτατον οὐρανόν, ἀπειλοῦντα βροχὴν, ἐπαυξάνοντα μέχρις ἀγανακτήσεως τὴν ἀνίαν ἢ δίψα τῆς διασκεδάσεως σβύνεται ἀπὸ τὸ ὑφάλμυρον αὐτὸ νερόν τῆς προσδοκίας, καὶ ἀπομένει μόνον ἡ πικρὰ συναίσθησις τῆς ματαίας δαπάνης τοῦ εἰσιτηρίου, τὸ ὁποῖον ἀπομένει ρικνούμενον εἰς τὰς χεῖράς σας. Διὰ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὰ βαγόνια τοῦ σιδηροδρόμου ὅλος αὐτὸς ὁ κόσμος, ὁ κουρασμένος καὶ ἡγριωμένος, ἐτέλει ἔφοδον ἀγρίαν καὶ συνήπτεν ἀγῶνας πάλης, καὶ γρονθοκοπημάτων· περιρρέμενος δ' ὑπὸ ἰδρώτος, κινδυνεύων ὑπὸ τῆς ἀσφυξίας, ἀπεβιβάζετο εἰς τὸν Ἅγιον Ἰωάννην τὸν Ῥέντην, κατὰ

κοπος, ἐξηγητημένους ἔχανεν ὁ εἰς τὸν σύντροφόν του καὶ ὁ ἄλλος τὸν πῖλόν του, καὶ διασπειρόμενοι ὑπὸ τὰ δένδρα, οἱ μὲν ἔσπευδον νὰ λησμονήσουν τὰ παθήματά των, πίνοντες, ἀντὶ ὕδατος τῆς λήθης, ἄφρονον ρητινίτην, ὅπως τὰ ἐπανεύρουσαν βαρύτερα τὸ ἔσπερας εἰς τὴν ἐπάνοδον, οἱ δὲ ἐξεδικούντο δι' αὐτὰ ξεθυμαίνοντες εἰς καυγάδες καὶ μαχαϊρώματα. Τὸ βαθύσκιον τῆς τοποθεσίας, ἢ θέα τῶν μεγαλοπρεπῶν συστάδων τῶν λευκῶν, αἰτινες μόναι αὐταὶ ὑβραΐζουσι τὴν μονότονον ἄλλως τε χάριν καὶ δροσερότητα τῆς περιοχῆς, ὁ δὴ ἡλιος εἰς τὰ βάθη τοῦ ὀρίζοντος, ἔξαισία φωτὸς ἀντίθεσις πρὸς τὴν νεφελώδη σκοτεινότητα τοῦ οὐρανοῦ, οἱ ἤχοι τῶν ζουρνάδων καὶ τῶν ρταουλίων, ἀπαραίτητου ὀρχήστρας πάσης ἑλληνικῆς πανηγύρεως, αἱ κυματίζουσαι σημαῖαι, τὰ ὑποίθρια πλήρη νηστευσίμων ἐδεσμάτων ξενοδοχεῖα, τὰ ῥοδάκινα παρὰ τὰς σαρδέλλας, αἱ φωναὶ τῶν πωλητῶν συνενούμεναι μὲ τοὺς φλόγγους ἐνὸς ὀργανέτου, οἱ χοροὶ καὶ τὰ ἄσματα, καὶ πᾶσα ἡ σκηνογραφία τῆς πανηγύρεως δὲν κατῴρθον νὰ ἀποδώσωσιν εἰς τὴν πολυπαθῆ πλειονότητα τῶν κατελθόντων τὰς ἐς αἰεὶ ἀποικοινομένης πανηγυριστικὰς διαθέσεις των.

Ἡ γνώμη μου εἶνε δεύτερον: ὅτι ἂν ἡ ἀσχημία πλειοψηφῆ εἰς τοιαύτας περιστάσεις, καθὼς καὶ πάντοτε, δαψιλέστερον φεῖ ἀπαντῶσα εἰς τὰς πόλεις μας, ἀλλὰ δὲν ἔχει ὅμως τὴν μονοκρατορίαν, καὶ ἀρκεῖ ἐνίοτε διὰ μιᾶς μόνον ἀντιπροσώπου αὐτῆς ἢ καλλονῆ νὰ συγκαλύψῃ τὸ ἀνιαρὸν κενὸν ὅπερ προκαλοῦσι χίλια ἀσχημίαι. Οὕτως ἀγνωστῶς ἤδη ὅποσαι καὶ ὅποια ἀπεχθεις ἢ ἀηδεῖς μορφαὶ ἐλάμπρυνον τὴν πανηγυριν ἐκεῖ κάτω διότι τὴν προσοχὴν μου ἀπερρόφησεν ἀπὸ τοῦ σιδηροδρομικοῦ ἐπισταθμοῦ παράδοξος ἐξωτικὴ χάρις, περισσότερον ἢ μελαγχροινὴ, μαύρη σχεδόν, ὑψηλὴ καὶ βαθύκολπος νύμφη τοῦ ἡλίου τῆς Ἀφρικῆς, ἀλλὰ ἐξόχως ἀπαλῆ καὶ ἴλυκεῖα, ὑπὸ τὸν ἄταυστον αὐτῆς γέλωτα ἐπιδεικνύουσα τοὺς ἐκλεύκους καὶ ἀρτίους ὀδόντας, καὶ πανταχοῦ περιστρέφουσα τοὺς μαύρους μεγάλους σπινθηροδόλους ὀφθαλμούς της. Ἄλλ' ἢ ὠραία Ἀφρικανὴ ἐκ τῆς ἐνδομασίας της καὶ τοῦ περιστοιχιζόντος αὐτὴν ἐπιτελείου ἐφάνετο νέονυμφος καὶ ἀνήκουσα εἰς τὴν τάξιν τῶν αὐτόχθονων Ἀθηναίων τῆς Πλάκας. Ἡ φαντασία μου ὅμως τὴν ἐξέδουσε τῆς ἀναρμόστου περιβολῆς, καὶ τὴν ἐστόλισε διὰ τῆς γραφικωτέρας καὶ πλουσιωτέρας ἐσθῆτος ἀρχοντικῆς Φελλάχας ἢ Ἀλγερίνης κόρης· καὶ ἄλλοτε μοῦ ἤρχετο εἰς τὸν νοῦν ἡ Ἀράπισσα, τὴν ὁποίαν ψάλλει ὁ γάλλος ποιητὴς Βωδελέρ, καὶ ἄλλοτε ἐβλεπα τὴν διάσημον Ἀθιγγανίδα τῆς Παραγίας τῶν Παρισίων τοῦ Οὐγγῶ, καὶ ἀορίστως ἀνεπόλησα τὴν πρὸ πολλοῦ λησμονηθεῖσαν μελωδίαν ἀραβικοῦ τινος ἄσματος περιπαθοῦς καὶ καταλύγοντος, ὅπερ ἔτυχε μίαν φοράν νὰ ἀκούσω ἀπὸ στόμα Ἀλε-

ξανδρινῆς παρθένου, καὶ οὕτως ἢ ἀνακυκλωμένη ἐπ' αὐτῆς ἦτο: *Γραχαμπίμπιμ!* (Σὲ ἀγαπῶ).

2 Σεπτεμβρίου.

Σήμερον ἐξύπνησα εἰς τὸ νέον οἰκημῶ μου. Ἐπλήρωσα τοιουτοτρόπως τὸν φόρον μου πρὸς τὴν 1 Σεπτεμβρίου, ἑτέραν πανηγυριν, ἐπισημοτέραν καὶ θουρῶδεστέραν, γενικῆς μετοικεσίας ἐν Ἀθήναις. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἐπεθύμουν νὰ διαμεῖνω ἤσυχος ἐν τῇ παλαιᾷ φωλεᾷ μου, πάλιν θὰ μ' ἐξεδίωκεν ἐκεῖθεν ἡ ἀπληστία τοῦ οἰκοδεσπότη μου, τοῦ καθ' ὄλον τὸ διάστημα τοῦ θέρους ταπεινοῦ, ὀμιλητικοῦ καὶ συγκαταβατικωτάτου πρὸς με, ἀλλὰ χθές, ἅμα τῇ εἰσόδῳ τοῦ νέου μηνός, εἰσελθόντος εἰς τὸ δωμάτιόν μου, παγεροῦ καὶ ὑψαύχενος, διὰ νὰ μοὶ ἀναγγεῖλῃ ξηρὰ ξηρὰ ὅτι τὸ ἐνοίκιόν μου ἐδιπλασιάσθη, καὶ ἂν τοῦτο δὲν μ' εὐχαριστῆ, νὰ φύγω αὐθωρεῖ, διότι τὸ σπίτι τὸ γυρεύουν ἄλλοι. Τοιαῦται ἀλώπεκες εἶνε οἱ πλείστοι τῶν Ἀθηναίων ἐνοικιαστῶν, καὶ τοιούτος εἶνε ὁ βίος τῶν ἐνοίκων ἐνταῦθα. Ἀλλὰ δὲν εἶμαι δυσαρστημένη διὰ τὴν μετοικεσίαν μου μ' ἀρέσει νὰ μετέχω καὶ ἐγὼ τῆς καθολικῆς αὐτῆς ἀναστατώσεως δι' ἡμᾶς, τῶν ὁποίων ὅλος ὁ οἰκιακὸς πλοῦτος περιέχεται εἰς ἓν μόνον μικρὸν δωμάτιον, δὲν εἶνε δυσάρεστος ἢ ἀπόταξις αὕτη ἀπὸ τῆς παλαιωθείσης συνθητικῆς, ἢ μετὰ δύο τριῶν στιγμῶν φροντίδας ἐγκαθιδροῦσι εἰς νέαν περιοχὴν, ἐν νέᾳ ἀτμοσφαιρᾷ, ὑπὸ νέους πολλάκις ὄρους, μὲ νέας γνωριμίας, νέαν περιέργειαν, νέα αἰσθήματα συχνά, νέας τύχας πολλάκις. Πολλάκις καὶ ἡ εὐτυχία καὶ ἡ δυστυχία μας ἐξαρτῶνται ἐκ πολλῶ ἀσημοτέρων ἐπιπεριστάσεων ἐν τῷ βίῳ.

Ἀλλὰ τί ἦτο πάλιν ἐκεῖνη ἡ ἀδιάκοπος ὑπὸ τὸ παράθυρόν μου σερενάδα μὲ κιθάρας καὶ φλάουτα καὶ ἀτελείωτα τραγούδια, ἢ ὅποια μὲ ἐκράτησεν αὐτῶν τὸ πλεῖστον τῆς νυκτός; Μήπως ὁ ἐπανήσιος οἰκοδεσπότης μου παρασκευάζει τοιαύτας ἀπολαύσεις διὰ νὰ περιποιηθῆ καὶ συγγρατῆσθ τοὺς νέους ἐνοικιαστὰς του; ἔσκεπτόμην τὴν νύκτα· διότι βέβαια δι' ἐμὲ εἶνε ὅλη αὐτὴ ἡ μελωδικὴ *Μιμα*· θαρρεῖς πῶς εἶνε κολλημένοι εἰς τὸν ὑποκάτω τοῦ παραθύρου μου τοῖχον δὲν γνωρίζω νὰ κάθεται ἐδῶ πλησίον καμμία Νεραΐδα, ἀπὸ ἐκείνας αἱ ὁποῖαι ἀπαιτοῦσι τοιοῦτον φόρον· ἢ οἰκοδεσποινά μου οὔτε νέα εἶνε, οὔτε θυγατέρας ἔχει... Ὅταν τὸ πρῶτ' ἡμέρας ἐξεκαρδίσθη ἀπὸ τὰ γέλοια· καὶ ἔμαθον ὅτι οἱ νυκτόβιοι φάλται ἦσαν ὅλοι ἐπίδοξοι μνηστῆρες ἐρατεινῆς ραπτρίας, ἧτις πρὸ ἐμοῦ κατεῖχε τὸ δωμάτιον· οἱ φλογεροὶ ἐρωτόληπτοι ἐπέμενον καθ' ὄλον τὸ θέρους νὰ ἐκδηλώσιν τοιουτοτρόπως τὸ αἰσθημῶ των πρὸς αὐτὴν, καὶ ἐξαισθηθῶσιν ἤδη ἀνυπόπτοι, λογαριάζοντες χωρὶς... τῆς πρώτης Σεπτεμβρίου. Ὅστε εἰς ἐμὲ ἤδη ἀπολείπεται τὸ θλιβερώτατον καθῆκον

νά διαλύσω κατὰ τὴν προσεχῆ νύκτα τὴν ἀπάτην των διὰ τοῦ καταλληλοτέρου τρόπου... Καὶ πόσαι κωμικώτεροι σκηναὶ συμβαίνουναι κατ' ἔτος ἐκ τοιούτων συγχύσεων· πόσοι ἀρειμάνειοι πυροσβέσται χάνουσι τὰς τρυφεράς ἐξαδέλφους των, καὶ πόσα σκάνδαλα, παρεξηγήσεις καὶ ἀποκαλύψεις φέρει εἰς τὸ φῶς ἡ μοναδικὴ ἡμέρα.

Ἐννοεῖται ὅτι πρὸς ἐπίτασιν τῆς συγχύσεως συμβάλλεται ἡ ἐπαγγελθεῖσα, ἐξαγγελθεῖσα καὶ μὴ πραγματοποιηθεῖσα ἐπι-ὄνοματοθεσία καὶ ἀρίθμησις τῶν ὁδῶν.

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΟΣ.

ΕΡΩΣ ΠΛΑΝΗΘΕΙΣ

(Τῆ Κυρία Π. Α. Α. ἐπὶ τῆ γενέσει τῆς μικρᾶς τῆς.)

Ἡ Κύπρις ἡ φιλομειδῆς, ἡ Κύπρις ἡ γλυκεῖα,
Προχθὶς κατῆλθεν εἰς τὴν γῆν ν' ἀνάψῃ δάδα γάμου.
Καὶ τῶν Ἐρώτων μετ' αὐτῆς κατέπητ ἡ χορεία,
Νὰ βάνῃ μ' ἄνθη τὸν οὐδὸν τοῦ νυμφικοῦ θαλάμου.

Καὶ εἰς, ὁ χαριέστατος ἀπάντων, ἐδῶ κάτω
Ἐλημονήθη· καὶ ἀφοῦ εἰς μάτην ἐπλανᾶτο,
Σὲ εἶδεν, ἐκ τῆς γλυκερᾶς μορφῆς σου ἠπατήθη,
Σ' ἐνόμισε μητέρα του, καὶ σ' ἔπειε εἰς τὰ στήθη
Ν. ΚΑΜΠΑΣ

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ο κατηγορούμενος εἶνε χωλός.

Πρόεδρος.— Καὶ ποῦ ἐστηρίζετο, κατηγορούμενε, ὅταν προσέβαλλες τὴν τιμὴν τοῦ κ. Μ;*

— Βίς τὰ δεκανίκια μου, Κύριε Πρόεδρε.

— Ἀλήθεια, πῶς τῶπαθες, Γεωργάκη, καὶ φέρνεις σήμερα γερό 'ς τὸ σπῆτι τὸ καινούργιο σου πανταλόνι; Ἐθαζα στοίχημα ὅτι χωρὶς ἄλλο θὰ τῶφερνες σχισμένο, λέγει ὁ πατὴρ πρὸς τὸν υἱὸν του ἐπιστρέφοντα ἐκ τοῦ σχολείου.

— Ἄχ! καὶ νάθαζες στοίχημα, μπαμπᾶ, πάλι θάχανες· νά, τῶχω ἀπὸ πίσω σχισμένο, λέγει ὁ χαριέστατος Γεωργάκης στρέφων πλαγίως καὶ δεικνύων τὰ νῶτα.

— Ἀλλὰ διατί, κυρία μου, ἐπήρατε τόσφ νέον ἱατρὸν διὰ τὴν ἀσθενείαν σας; αὐτὸς προχθὲς ἀκόμη ἔδωκε θεωρητικὰς ἐξετάσεις.

— Τόσφ τὸ καλλίτερον· θὰ τὰ ἔχη ὅλα φρέσκα, ἀπαντᾷ ἡ κυρία Ἀγαθοπούλου.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Τὸ ζήτημα τῆς ὑγεινῆς τῶν σχολείων ἐπιπαῖται τὴν γενικὴν μέριμναν ἐν Γαλλίᾳ. Ἰδίως

παρατηρεῖται ἐν ταῖς συζητήτεσι σφοδρὰ κατὰ κρισίς τῆς πολυώρου διανοητικῆς ἐργασίας τῶν μαθητῶν. Ἐπὶ τούτου γράφει τις ἐν τῇ «Πολιτικῇ Ἐπιθεωρήσει» τὰ ἐπόμενα· «Βλαβερωτάτη ἀπειδεύχθη ἡ συνεχῆς ἐργασία ἐν τοῖς βιομηχανικοῖς καταστήμασι καὶ τοῖς ἐκπαιδευτηρίοις, ἡ διεξαγομένη ἐν καθιστικῇ ἀκινήσει, ἡ παρατεταμένη διαμονὴ ἐντὸς τῶν δωματίων καὶ τῶν ἐργαστηρίων, ἔνθα, μεθ' ὅλην αὐτῶν τὴν χωρητικότητα, ὁ ἀὴρ ἀνευθεταί ἀνεπαρκῶς. Ἡ θέσις τοῦ σώματος, κύπτοντος ἀείποτε πρὸ τραπέζης, ἐξουδετεροῦσα τὴν ἐνέργειαν τῶν κινητηρίων ὀργάνων καὶ περιστέλλουσα ἐν ἐλαχίστῳ τὴν τῶν ἀναπνευστικῶν, ὀλεθρίως ἐνεργεῖ ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ, κυρίως δὲ ἐπὶ τῆς νεαρᾶς ἡλικίας.

Εἶνε γνωστὸν ἀπὸ πολλοῦ ἤδη πόσον εὐχερῶς προσβάλλονται ὑπὸ τῆς φθίσεως αἱ ἐργατίδες, αἱ ἐργαζόμεναι ἐν τοῖς νηματοουργείοις ἕνεκα τῆς ἐν αὐτοῖς λίαν καθιστικῆς ἐργασίας των. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἡ φυματώσις ἀπειλεῖ τοὺς μαθητὰς τῶν λυκείων, οἵτινες κλίνοντες ἐπὶ τῶν βιβλίων των, εἰσὶ καταδεδικασμένοι εἰς τὴν πολύωρον ἀκινήσιαν τῆς παραδόσεως καὶ τῆς μελέτης. Ὁ δόκτωρ Ἀρνούλδ βεβαιῶν ὅτι ἐνίοτε ἡ μέση θωρακικὴ διάμετρος τῶν μαθητῶν τῆς στρατιωτικῆς σχολῆς τοῦ Ἁγίου Κύρου εὕρηται μικροτέρα τῆς ἐν γένει ἀπαιτουμένης πρὸς τὴν ἐν τῷ στρατῷ κατάταξιν ἀπλῶν στρατιωτῶν, λέγει ὅτι ἐπείγουσα εἶνε ἡ ἐξεύρεσις τρόπου δι' οὗ ἐλαττωθήσονται τὰ ἐπὶ τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν νέων ὀχληρὰ ἀποτελέσματα τοῦ λειτουργούντος ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος· καὶ ἐν τῇ σχολῇ τοῦ Ἁγίου Κύρου, ὡς καὶ ἐν ἄλλαις προσβάλλονται ὁμοίως ὑπὸ φυματώσεως.

Ἐὰν αἱ ἀδιάκοποι καὶ λίαν πρόωροι ἀσχολίαι τῶν μαθητῶν ἔχωσι βαρεῖας συνεπειὰς ἐπὶ τῆς ἐν γένει ἀναπτύξεως, ὡσαύτως ἡ μετ' ἐπιμονῆς ἐνασχόλησις εἰς κοπιώδεις διανοητικὰς μελέτας προσβάλλει ἰδιαίτερα τινὰ ὄργανα. Ἡ ὀδονταλγία ἀπαντᾷ συνηθέστερον παρὰ τοῖς νέοις, οἵτινες παρασκευαζόμενοι δι' ἐξετάσεις ἐργάζονται ἐξαιρετικῶς· πλειστοὶ ὀφθαλμολόγοι ἀποδεικνύουσιν ὅτι ἡ μυωπία αὐξάνει ἐν καταπληκτικῇ ἀναλογίᾳ πρὸς τὴν πρόοδον τῶν πανεπιστημιακῶν σπουδῶν, τῶν μυώπων ὄντων τετράκις πολυπληθεστέρων ἐν ταῖς ἀνωτέραις ἢ ταῖς προκαταρκτικαῖς σχολαῖς.

Ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτεῖαις ἡ διάρχεια τῶν ὥρων τῶν παραδόσεων εἶνε βραχυτάτη· ἐν πᾶσιν ἀνεξαιρέτως τοῖς σχολείοις τὸ ἄσμα, αἱ στρατιωτικαὶ πορεῖαι καὶ γυμναστικαὶ ἀσκήσεις θεωροῦνται ὡς ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ τῆς ἐκπαιδεύσεως· εἰς τὰ μεγάλα πανεπιστήμια τῆς Ἀγγλίας ἐπὶ ὥρας, ἐπὶ ἡμέρας ἔτι οἱ σπουδασταὶ μετὰ τέρψεως παραδίδονται εἰς σωματικὰς ἀσκήσεις. Καὶ καθ' ἡ ἀναφέρει Γάλλος συγγραφεὺς, εἶνε ἄξιας θαυμασμοῦ τὰ ὠραῖα ἐκεῖνα καὶ ἀκμαῖα σώματα,